

**UCHWAŁA NR XXVI/225/20
RADY MIEJSKIEJ WODZISŁAWIA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 28 października 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492).

**Rada Miejska Wodzisławia Śląskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wodzisławia Śląskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wodzisławia
Śląskiego

Dezyderiusz Szwagrzak

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2021 ROK

Wstęp

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy do zadań własnych gminy i jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (art. 4¹ ust. 2). Program uchwalany jest przez radę gminy i jest spójny z celami operacyjnymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia oraz stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wodzisław Śląski na lata 2016-2025 uchwalonej przez Radę Miejską Wodzisławia Śląskiego z dnia 25 maja 2016 roku uchwałą nr XIX/193/16.

Zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych na 2021 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu.

Program adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z chorobą alkoholową, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jej wystąpienia.

Rozdział 1. Diagnoza Lokalna

Dane zawarte w niniejszym rozdziale pochodzą z przeprowadzonej w 2019 roku diagnozy problemów społecznych na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego dostępnej na stronie: <https://wodzislaw-slaski.pl/miejska-komisja-rozwiazywania-problemow-alkoholowych>.

Badania zostały przeprowadzone w kwietniu i maju 2019 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 1 898 osób w tym:

- dorośli mieszkańcy: 904,
- uczniowie: 934,
- sprzedawcy: 60.

1. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców Wodzisławia Śląskiego

Celem badania było oszacowanie skali zjawiska oraz sprawdzenie wiedzy ankietowanych dotyczącej zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy 27% badanych deklaruje, że w ogóle nie pije alkoholu, 35% pije napoje alkoholowe kilka razy w roku, 29% respondentów sięga po alkohol kilka razy w miesiącu a 7% kilka razy w tygodniu natomiast 2% ankietowanych sięga po napoje alkoholowe codziennie.

Najbardziej popularne napoje alkoholowe wśród dorosłych mieszkańców Wodzisławia Śląskiego to wino 59% oraz piwo 48%. Mieszkańcy sięgają również po wódkę 21%, nalewki i likiery 14%, alkohol własnej roboty 5%.

W diagnozie alkoholizmu, obok częstotliwości spożywanych trunków, istotnym wskaźnikiem tego problemu są także dzienne porcje spożycia alkoholu. Spożycie alkoholu opisywać można w gramach wypitego alkoholu lub też posługując się miarą porcji standardowej. Przyjmuje się, że w Europie porcja taka zawiera zwykle 10g czystego alkoholu. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40%. Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 63% wypija zwykle 1-2 jednostki alkoholu, 25% ankietowanych 3-4 porcje, a 7% badanych deklaruje spożycie 5-7 porcji dziennie, 3% badanych wypija 8-10 porcji alkoholu, a 2% 11-13 i więcej.

Badani mieszkańcy najczęściej spożywają alkohol w domu 68% oraz u znajomych 50% natomiast 26% respondentów deklaruje, że napoje wysokoprocentowe piją w pubie/ restauracji/ kawiarni, 8% wskazało na świeże powietrze, a 1% w pracy oraz pod sklepem.

Polskie ustawodawstwo wyróżnia dwa poziomy stężenia alkoholu we krwi – stan po użyciu alkoholu oraz stan nietrzeźwości. Jazda pod wpływem może być wykroczeniem, za które grozi kara aresztu lub grzywny, albo przestępstwem, za które grozi kara grzywny, ograniczenia lub nawet pozbawienia wolności. Z deklaracji mieszkańców miasta wynika, że 93% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu pod wpływem alkoholu, 5% badanej populacji raz zdarzyło się być kierowcą samochodu po spożyciu napoju wysokoprocentowego, a 2% zdarza się to sporadycznie.

Nadużywanie alkoholu w czasie ciąży związane jest z występowaniem zaburzeń u dzieci. Alkohol przenika do krwi płodu w takim samym stężeniu jak do krwi matki, powodując m.in.: płodowy zespół alkoholowy, zwiększenie ryzyka poronienia oraz porodu przedwczesnego, ryzyko komplikacji porodowych, zaburzenia w rozwoju mózgu dziecka i układu nerwowego, osłabienie rozwoju komórek płodu, uszkodzenie mięśni, skóry, gruczołów, kości i zębów, osłabienie rozwoju płuc, powoduje zaburzenia rozwoju wzrostu, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia mowy, zespół nadpobudliwości psychoruchowej, leukemię, wady nerek, problemy ze słuchem i wzrokiem. Interesująca wydaje się kwestia poglądu badanej społeczności na szkodliwość picia alkoholu w ciąży. 94% badanych zauważa, iż ma ono negatywny wpływ na rozwój dziecka. Znaczące jest, że 4% ankietowanych deklaruje brak wiedzy na temat szkodliwości picia napojów wysokoprocentowych w ciąży, natomiast 3% twierdzi, że spożywanie alkoholu w ciąży nie wpływa na rozwój płodu.

2. Problem uzależnień z perspektywy sprzedawców alkoholu

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Wodzisławiu Śląskim wzięło udział 60 sprzedawców 83% kobiet, 17% mężczyzn. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień spotykają się z osobami kupującymi napoje alkoholowe, w związku z tym są w stanie nie tylko ocenić skalę problemu alkoholowego w mieście, ale również scharakteryzować grupę najbardziej zagrożoną problemem uzależnienia od alkoholu.

Wśród badanych osób najliczniejszą grupę stanowili respondenci w wieku 26 - 40 lat 45%, 41-60 lat 32% a 23% respondentów miało mniej niż 25 lat.

Staż pracy ankietowanych przedstawiał się następująco:

- 20% krócej niż rok,
- 27% od roku do 5 lat,
- 16% od 6 do 10 lat,
- 15% od 11 do 20 lat,
- 22% powyżej 21 lat.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy 48% ankietowanych uważa, że spożycie alkoholu wzrasta, 45% jest zdania, że utrzymuje się na stałym poziomie natomiast 7% ekspedientów podaje, iż spożycie alkoholu w mieście maleje.

Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym, podobnie jak sprzedaż osobom niepełnoletnim jest niezgodna z prawem. Jednak nie wszyscy ankietowani stosują się do tych przepisów 12% sprzedawców uważa, że w mieście nie sprzedaje się alkoholu osobom nietrzeźwym, zaś 20% twierdzi, że takie sytuacje zdarzają się rzadko. 33% sprzedawców wskazało na odpowiedź czasami, 28% często, a 7% bardzo często. Ponad połowie badanych 52% raz lub kilka razy przytrafiła się sytuacja, kiedy to osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. 35% badanych spotkało się z taką sytuacją wiele razy, zaś 13% nigdy nie miało takiego doświadczenia. Większości sprzedawców przytrafiła się sytuacja, w której osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie aż 33% ekspedientów przytrafiło się to wiele razy, kolejnym 33% raz lub kilka razy. Nie wszyscy badani sprawdzają dowód tożsamości w przypadku wątpliwości co do pełnoletności osoby kupującej alkohol. 53% badanych za każdym razem sprawdza dokument tożsamości, kiedy ma wątpliwości co do pełnoletności nabywcy alkoholu, natomiast wiele razy sprawdzało 37% badanych. 8% sprzedawców weryfikowało wiek osoby kupującej alkohol raz lub kilka razy. Nigdy nie weryfikowało wieku osoby nabywającej alkohol 2% badanych ekspedientów.

3. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież

Dane zawarte w literaturze tematu pokazują, że ponad 80% młodzieży rozpoczyna picie alkoholu przed ukończeniem 18 roku życia, a pierwsze doświadczenia z piciem alkoholu najczęściej mają miejsce w okresie dorastania. Okres dorastania wiąże się m.in. z dążeniem nastolatków do pokazania się jako już nie-dziecko, a jako osoba dorosła, sprawdzania własnych możliwości w różnych dziedzinach życia, konieczność pokonania nieśmiałości i lęku towarzyszących nowym doświadczeniom społecznym, ciekawość dotycząca „zakazanego owocu” co sprzyja inicjacji w zakresie picia alkoholu.

Celem badania było oszacowanie skali problemu wśród badanych uczniów z Wodzisławia Śląskiego oraz wskazanie grupy uczniów, u których ten problem jest najbardziej widoczny.

Jak wynika z analizy danych, 18% uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Większość 82% podaje, że nie spożywało napojów alkoholowych. 20% ankietowanych uczniów inicjację alkoholową przeszło w wieku 8-10 lat, 45% w wieku 11-14 lat, 32% w wieku 14-16 lat a 3% powyżej 16 roku życia.

Wśród rodziców, którzy wiedzą, że ich dzieci piją alkohol, aż 28% nic nie zrobiło z tym faktem, 18% twierdzi, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, 9% badanych podaje, że zdenerwowali się i wyznaczyli im karę a 16% podało inne bliżej nieokreślone sytuacje. 29% ankietowanych twierdzi, iż rodzice nie zareagowali, bo nie wiedzieli o zaistniałej sytuacji.

Dla 15% badanych uczniów zdobycie alkoholu w miejscu zamieszkania jest łatwe. Przeciwnego zdania jest 17% respondentów, natomiast większość 68% nie ma wiedzy na ten temat.

4. Porównanie wyników badań realizowanych w Wodzisławiu Śląskim do wyników badań ogólnopolskich

Wyniki badań realizowanych w Wodzisławiu Śląskim w 2019 roku porównano z wynikami badań ogólnopolskich. Do analizy porównawczej wybrano badania, które zostały przeprowadzone w oparciu o podobną metodologię i cel badań.

Według danych CBOS w roku 2015 odsetek konsumentów alkoholu wynosił 90%. Za konsumenta danego napoju alkoholowego przyjmowano osobę, która piła dany napój chociaż raz w czasie ostatnich 12 miesięcy. W porównaniu do roku 2010, odsetek dorosłych osób pijących napoje alkoholowe uległ zmianie z 76% do 90%. W strukturze konsumpcji alkoholu w 2015 roku dominuje picie piwa (blisko 77% konsumpcji), wina 71% i napojów spirytusowych (66%). W przypadku mieszkańców Wodzisławia Śląskiego, do picia alkoholu przyznaje się 63% ankietowanych. Można zauważyć, że procent osób pijących alkohol w Wodzisławiu Śląskim jest mniejszy w stosunku do wyników ogólnopolskich. Ankietowani również potwierdzają tendencje ogólnopolską, największy odsetek spożywa wino (59%) i piwo (48%). Dopiero na trzecim miejscu plasuje się wódka (21%). Wyniki ogólnopolskie potwierdzają informacje, że piwo z powodzeniem wyparło wódkę i inne napoje spirytusowe. Ostrożne szacunki wskazują, że piwo stanowi prawie 70% ogólnej konsumpcji czystego alkoholu, a wódka i inne napoje spirytusowe niespełna 20%. Typowy wzorzec konsumpcji alkoholu osób pijących zależy od płci. Mężczyźni w kraju deklarowali picie wyłącznie piwa (64%) lub piwa w połączeniu z wódką (14%). Kobiety najczęściej wymieniały picie wyłącznie piwa (co trzecia pijąca w tygodniu alkohol) lub

wyłącznie wino (także co trzecia), względnie te dwa rodzaje alkoholu. Picie w tygodniu chociaż 1 małej porcji wódki zadeklarował co 4 mężczyzna i co 5 kobieta.

Do porównania spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież posłużono się diagnozą używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Jak wynika z przedstawionych tam danych, napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem piło jakiegokolwiek napoje alkoholowe 71,7% młodszych uczniów i 92,7% uczniów starszych.

Co istotne, można zauważyć spadek spożycia alkoholu w przypadku młodszych uczniów. Niestety w przypadku uczniów starszych obserwujemy tendencję odwrotną. Jeśli chodzi o rodzaj spożywanego alkoholu, to uczniowie starsi i młodszy w dalszym ciągu wybierają głównie piwo (51,3% uczniowie gimnazjum i 78,9% uczniowie szkół ponadgimnazjalnych), w dalszej kolejności wybierano wódkę (33,1% uczniowie młodszy i 65,2% uczniowie starsi) oraz wino (21,1% uczniowie młodszy i 37,7% uczniowie starsi). Tendencje w dynamice popularności piwa, wina i wódki są podobne u chłopców i u dziewcząt.

W przypadku dzieci i młodzieży w Wodzisławiu Śląskim zauważyć można niższy odsetek sięgania po alkohol w porównaniu do danych ogólnopolskich. W przypadku uczniów szkół z terenu miasta, 18% przyznaje się do spożywania alkoholu. Badana populacja przyznaje, że najczęściej spożywają piwo (60%) i szampana (45%).

Rozdział 2.

Rynek napojów alkoholowych w Wodzisławiu Śląskim w latach 2018-2019

Zgodnie z uchwałą nr XLIII/436/18 Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego z dnia 30 maja 2018 roku na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego obowiązują następujące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

1. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- a) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa wynosi 150,
- b) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) wynosi 130,
- c) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu wynosi 130.

2. przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- a) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa wynosi 100,
- b) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) wynosi 80,
- c) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu wynosi 80.

I. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

rok	poza miejscem sprzedaży				w miejscu sprzedaży				ogółem
	według zawartości alkoholu			razem	według zawartości alkoholu			razem	
	do 4,5% oraz piwa	powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%		do 4,5% oraz piwa	powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%		
2018	47	44	43	134	24	10	13	47	181
2019	41	38	39	118	22	13	10	45	163

II. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

	2018	2019
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	94	85

przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	59	60
o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	86	77
o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	40	36

III. Wartość sprzedanego alkoholu (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych)

rok	do 4,5% oraz piwa	powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%	razem
2018	26 893 392 zł	5 594 021 zł	24 145 049 zł	56 632 462 zł
2019	26 759 551 zł	5 645 476,51 zł	25 549 067,95 zł	57 954 095,46 zł

Rozdział 3.

Cel Programu i kierunki działań

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych osób uzależnionych, propagowanie zdrowego stylu życia bez używek, promowanie postaw ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Kierunki działań zgodne z Narodowym Programem Zdrowia:

1) Promocja zdrowia:

a) edukacja zdrowotna:

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia;
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;

b) szkolenie kadr:

- kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja);
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień;
- podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
- szkolenia profesjonalistów na temat FASD;

c) zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:

- zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu;
- zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych;

2) Profilaktyka:

a) profilaktyka uniwersalna:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój;

- prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki lub pracy;
- poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;

b) profilaktyka selektywna:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców;
- poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;

c) profilaktyka wskazująca:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej;
- udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się;

3) Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa:

- zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu;
- poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność;
- zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia;
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich;
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym;
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym;
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- reedukacja osób, które prowadziły pojazdy, będąc pod wpływem alkoholu;
- zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

Rozdział 4.

Zadania do realizacji w 2021 roku

1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- dofinansowanie/finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin,
- dofinansowanie/finansowanie obowiązkowych szkoleń do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień,
- opłacanie kosztów powołania biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- dofinansowanie/finansowanie Punktu Konsultacyjnego w Wodzisławiu Śląskim,
- zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówkach.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- dofinansowanie/finansowanie Punktu Konsultacyjnego w Wodzisławiu Śląskim,
- finansowanie działalności Wodzisławskiej Placówki Wsparcia Dziennego "Dziupla",
- finansowanie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzisławiu Śląskim,
- dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy,
- dofinansowanie/finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych,
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- finansowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzisławiu Śląskim.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie/finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów psychologów,
- realizacja programów profilaktycznych dla rodziców,
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- prowadzenie badań, zwłaszcza związanych z diagnozą zachowań problemowych/używaniem substancji psychoaktywnych,
- realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- prowadzenie profilaktycznych działań edukacyjnych zaadresowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie umiejętności sprawdzania wieku osób kupujących alkohol oraz odmawiania w przypadku braku pewności co do ich pełnoletności,
- prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych,
- prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych,
- edukacja przedstawicieli różnorodnych grup zawodowych,
- wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami,
- monitorowanie skali problemu alkoholowego w środowisku lokalnym,
- kampanie społeczne z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- finansowanie działalności Wodzisławskiej Placówki Wsparcia Dziennego "Dziupla",
- dofinansowanie/finansowanie działań promujących zdrowy styl życia bez nałogów.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- współpraca z instytucjami rządowymi poprzez informowanie o podjętych działaniach oraz ich efektach w ramach realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspomaganie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w realizacji ich zadań statutowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspieranie projektów realizowanych przez placówki oświatowe miasta Wodzisławia Śląskiego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych,
- współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

5) **Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego**

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego,
- w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego oraz występowanie z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

6) **Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej**

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- współpraca z podmiotami zatrudnienia socjalnego.

Rozdział 5.

Działalność oraz zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W ramach realizacji zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Prezydent Miasta Wodzisławia Śląskiego zarządzeniem powołuje Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadaniami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są:

- 1) inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- 3) prowadzenie rozmów motywacyjno – interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy oraz członkami ich rodzin,
- 4) kierowanie osób mających problem alkoholowy na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- 5) wydawanie, w drodze postanowienia, opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy tj. uchwałą nr XLIII/435/18 Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego z dnia 30 maja 2018r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz uchwałą nr XLIII/436/18 Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego z dnia 30 maja 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego,

6) opiniowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, uchwały w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego.

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzisławiu Śląskim:

a) za każdorazowy udział w jej posiedzeniach:

- Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego w wysokości 250 zł brutto,
- Sekretarz, osoba prowadząca posiedzenie MKRPA - motywująca klientów do leczenia odwykowego w wysokości 220 zł brutto,
- pozostali członkowie w wysokości 180 zł brutto,

b) za kontrolę jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości 180 zł brutto.

2. Wynagrodzenie wypłacane jest miesięcznie z dołu na podstawie listy obecności.

Rozdział 6.

Finansowanie Programu, harmonogram wydatków

1. Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z dochodów uzyskiwanych przez Miasto Wodzisław Śląski z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rozdział 7.

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest przez Biuro Spraw Społecznych Urzędu Miasta Wodzisławia Śląskiego.

Zadania Programu realizowane są poprzez:

- siły własne Urzędu Miasta Wodzisławia Śląskiego, Wodzisławskiej Placówki Wsparcia Dziennego "Dziupla" oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim,
- zlecenie zadań miejskim jednostkom organizacyjnym w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych,
- zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych),
- osoby fizyczne i prawne, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W realizacji zadań Gminnego Programu Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego współpracuje z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzisławiu Śląskim. Każdy wydział, biuro lub miejska jednostka organizacyjna dysponująca środkami w ramach Programu przedstawia sprawozdanie z ich wykonania za cały rok budżetowy do Prezydenta Miasta Wodzisławia Śląskiego.

Rozdział 8.

Sprawozdawczość Programu

1. Sprawozdanie finansowo - merytoryczne z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostanie przedstawione radzie gminy w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

2. Sprawozdanie wynikające z przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej zostanie przygotowane i przesłane do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.